

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Eva Annala

NordLab Rovaniemen aluelaboratorion kiertävän hoitajan perehdytysopas

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Bioanalytiikka (AMK)

Bioanalytiikan tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

15.3.2021

Tekijä(t) Otsikko	Eva Annala NordLab Rovaniemen aluelaboratorion kiertävän hoitajan perehdytysopas
Sivumäärä Aika	25 sivua + 2 liitettä 15.3.2021
Tutkinto	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Tutkinto-ohjelma	Bioanalyttikko (AMK)
Suuntautumisvaihtoehto	Bioanalytiikka
Ohjaaja(t)	Osastonhoitaja Outi Rowe Bioanalyttikko/vastuuhoitaja Sirja Aikio Lehtori Merja Ojala
<p>Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymän eli NordLab Rovaniemen aluelaboratorion toiminta-alue on suuri, se kattaa koko Lapin läänin alueen aina Rovaniemeltä Enontekiölle. NordLab Rovaniemen aluelaboratorioon liittyneet laboratoriot ovat Sodankylässä, Ranualla, Pellossa, Kolarissa, Muoniossa ja Hetassa. Edellä mainitut toimipisteet ovat yhden tai kahden työntekijän toimipisteitä.</p> <p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä perehdytysopas NordLab Rovaniemen aluelaboratorion kiertävälle hoitajalle. Kiertävä hoitaja kulkee Lapin alueen laboratorioissa sijaistamassa lomakauden aikana sekä äkillisessä tapauksessa. Toimi on uusi, joten perehdytysopasta toimelle ei ollut.</p> <p>Oppaan tarkoituksena olisi auttaa kiertävää hoitajaa ottamaan huomioon kaikki liikkumisen mahdollistavat asiat, sekä tutustuttaa hoitajaa etukäteen tulevaan työpisteeseen. Tarkoituksena oli myös auttaa muistamaan työpisteiden omat toimintatavat ja auttaa yhtenäistämään työtapoja. Opas sisältää muun muassa ajo-ohjeet toimipisteeseen, pohjapiirroksen paikallisesta terveyskeskuksesta, johon on merkitty tärkeimmät tilat, sekä lyhyen kuvauksen päivän kulusta sekä paikallisesti yöpymispaikat. Oppaan sisältö on koottu yhdessä Lapin alueen laboratorioiden henkilökunnan kanssa haastattelun ja perehdytyskäyntien aikana.</p> <p>Opinnäytetyön tuotoksena syntyi opas, jonka avulla kiertävä hoitaja pystyy ennakoimaan ja siirtymään työpisteestä toiseen ongelmitta. Opasta pystyy hyödyntämään myös muut laboratorion työntekijät, jotka liikkuvat työnsä puolesta eri laboratorioissa.</p>	
Avainsanat	perehdyttäminen, laatu, perehdytysopas, teemahaastattelu

Author(s) Title	Eva Annala Orientation guide for NordLab Rovaniemi's touring regional nurse
Number of Pages Date	25 pages + 2 appendices 4 april 2021
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Biomedical Laboratory Science
Specialisation option	Biomedical Laboratory Science
Instructor(s)	Outi Rowe, Department Nurse Sirja Aikio, Merja Ojala, Senior Lecturer
<p>The Northern Finland central laboratory federation NordLab Rovaniemi's operation area is very large, all the way from Rovaniemi to Enontekiö. Nordlab Rovaniemi area laboratories are in Sodankylä, Ranua, Pello, Kolari, Muonio and Hetta. Mentioned laboratories are laboratories of one or two employees, except in Sodankylä, there is 5 employees.</p> <p>The aim for this functional final project was to make an orientation guide for NordLab Rovaniemi regional floating BMS staff. The touring nurse will go to replace employees during holiday season as well as in an emergency. This vacancy is new, so there is no orientation guide.</p> <p>The purpose of this guide is to help touring nurse take in to account all the things that allow mobility, as well as familiarize the nurse for the future workstation in advance. The aim is also to help remember the workplaces own ways of working and to help harmonize working methods. The guide includes, among other things, driving instructions with map and floor plan of the local health center, with the main facilities marked, as well as a brief description of course of the day and places to stay locally.</p> <p>Guide has been gathered with the staff of the laboratories of the Lapland region during the interviews and familiarization visits.</p> <p>As a result of the thesis, a guide was created, which allows the touring nurse to anticipate and move from workplace to another without any problems. The guide can also be used by other laboratory employees who move for work in Lapland area.</p>	
Keywords	orientation, quality, orientation guide

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet	2
3	Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä eli NordLab	2
4	Perehdytyksen laatustandardit ja lainsäädäntö	3
5	Perehdytysopas ja perehdyttäminen	5
5.1	Perehdytysoppaan kirjoittaminen	6
5.2	Perehdytyksen kriteerit	7
5.3	Perehdytyksen hyödyt	8
6	Teemahaastattelu ja havainnointi	8
7	Opinnäytetyön toteuttaminen	10
7.1	Toimintaympäristö ja kohderyhmä	11
7.2	Alkutilanteen kartoitus	11
7.3	Opinnäytetyön toteutus	12
8	Opinnäytetyön tuotos	14
8.1	Saapuminen ja tilat	15
8.2	Päivän kulku	16
8.3	Yhteystiedot	17
8.4	Yöpyminen ja muut asiat	17
9	Pohdinta	17
9.1	Tuotoksen tarkastelu	18
9.2	Opinnäytetyön eettisyys	19
9.3	Luotettavuus	20
9.4	Tuotoksen hyödyntäminen	21
9.5	Oppaan jatkokehittäminen	22
9.6	Ammatillinen kasvu	22
	Lähteet	24
	Liitteet	
	Liite 1. Saatekirje	

Liite 2. Kysymykset teemoittain

1 Johdanto

Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymällä eli NordLabilla on toimipisteitä ympäri Pohjois-Pohjanmaata ja Lapin lääniä. Liikelaitoskuntayhtymän omistajina on Lapin, Länsi-Pohjan ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirit, Kainuun sosiaali – ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja Keski – Pohjanmaan sosiaali – ja terveystalvvelukuntayhtymä (NordLab 2020). NordLab Rovaniemen alueella on kirjoitushetkellä vuonna 2021 yhteensä kuusi terveystalvvelukeskuslaboratoriota, jotka kaikki ovat työpaikkoina erilaisia omilla toimintatavoilla. Kiertävän laboratorionhoitajan toimen avulla voidaan varmistaa yhtenäisten toimintatapojen ylläpito ja päivitys, jolloin toimintatavat paikkakunnilla yhtenäistyvät. Pääasiallinen kiertävän laboratorionhoitajan toimi on Sodankylän toimipisteessä, mutta toimenkuvaan kuuluu myös Pellon, Kolarin, Muonion, Hetan ja Ranuan toimipisteissä sijaisena toimiminen.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia perehdytysopas NordLab Rovaniemen aluelaboratorion alueella toimivien terveystalvvelukeskuslaboratorioiden kiertävälle hoitajalle. Perehdytysoppaassa käsiteltiin käytännön asioita, muun muassa ajo-ohjeet uuteen toimipisteeseen, tärkeimmät kulkureitit, tärkeimmät yhteystalvvelukilöt sekä muuta hyödyllistä käytännön tietoa. Oppaaseen laitettiin yksityiskohtaisia tietoja alueiden terveystalvvelukeskuksista, joten se tulisi helpottamaan uuden työntekijän perehdytystä. Aihe opinnäytetyölle oli saatu työelämästä. Kiertävän laboratorionhoitajan toimi on NordLabin Rovaniemen aluelaboratoriossa uusi, joten perehdytysopasta kiertävälle hoitajan työnkuvalle ei ole ollut. Kiertävän hoitajan perehdytysopas tulee olemaan lisäys NordLabin perehdytysohjelmaan.

Olen aiemmalta koulutukseltani lähihoitaja ja olen ollut NordLab Rovaniemen Sodankylän toimipisteen näytteenotossa töissä vuodesta 2016 asti. Kiertävän hoitajan toimen myötä olen päässyt tutustumaan Lapin alueen laboratorioihin sekä olen päässyt tutustumaan erilaisiin työtapoihin ja olen pystynyt kiertämisen myötä keräämään lisätietoa perehdytysoppaaseen. Laboratorioiden työtavat poikkeavat toisistaan vaikkakin kaikki laboratoriot toimivat samojen laatuvaatimusten mukaan. Vuosien varrella olen oppinut, että laboratorion laadunvarmistus on todella suuri osa laboratorio työtä. Bioanalytiikan opintojen myötä olen saanut vielä syventyä lisää laatuvaatimukseen ja laadunvarmistukseen.

Laboratorion toimintaa valvotaan jatkuvasti sekä sisäisellä laadunarvioinnilla, että ulkoisella laadunarvioinnilla. Laadunhallinta laboratoriossa perustuu kansainvälisiin standardeihin ja suosituksiin, joita asiantuntijakomiteat laativat. SFS EN ISO 15189 standardi määrittelee nimenomaan lääketieteellisten laboratorion laatua ja pätevyyttä koskevat vaatimukset. Laatu ja luotettavuus kulkevat käsikädessä terveydenhuollossa. (Suomen standardisoimisliitto SFS 2012: 6.)

Kiertävä hoitaja olisi pääasiassa laboratorionhoitaja, jolloin voitaisiin varmistua siitä, että hänellä olisi laboratoriotyöhön pätevyys ja tietotaitoa toimia laatujärjestelmän mukaisesti. Laboratoriotyön prosessia on kolme eri vaihetta preanalyttinen, analyttinen ja postanalyttinen. Näytteenotto kuuluu preanalyttiseen vaiheeseen. Laboratoriotutkimuksista saatua tietoa käytetään sairauksien ehkäisyssä, hoidossa, seurannassa ja diagnoosien teossa (Flinkman 2017).

Kiertävän sijaisen työtä voisi tehdä myös työhön perehdytetty sairaanhoitaja tai lähihoitaja, mutta hänellä ei silloin olisi valmiuksia käyttää kaikkea laboratorion analytiikkaa. Opas on tarkoitettu kiertävän hoitajan lisäksi myös muille terveyskeskuksissa vieraileville NordLabin työntekijöille. Perehdytysopas helpottaa kiertävän hoitajan tutustumista uuteen paikkaan ja uuteen työyhteisöön, sekä auttaa muistamaan, mikäli aiemmasta käynnistä on pidempi aika.

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyö on tehty toiminnallisena opinnäytetyönä. Opinnäytetyö on kaksiosainen, itse perehdytysopas ja raportti. Tarkoituksena oli tuottaa toimiva käytännönläheinen työtekijälähtöinen perehdytysopas, joka on osa laajaa perehdytyskokonaisuutta. Perehdytysoppaan tavoitteena on auttaa ja helpottaa sijaisen tutustumista uuteen paikkaan ja työyhteisöön sekä yhtenäistää toimintatapoja.

3 Pohjois-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä eli NordLab

Pohjois-Suomen Laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä on aloittanut toimintansa vuonna 2013. Aluelaboratorioita sijaitsee Kajaanissa, Kemissä, Kokkolassa, Oulussa ja

Rovaniemellä. NordLab työllistää toiminta-alueellaan n. 680 laboratorioalan ammattilaista. Rovaniemen aluelaboratorioon kuuluu Sodankylän lisäksi Ranuan, Pellon, Kolarin, Muonion, Hetan ja Kemijärven laboratoriot. (NordLab 2020.)

NordLab ylläpitää ja arvioi henkilökunnan ammattitaitoa, sekä arvioi omaa toimintaa ja kehittää sitä, jotta NordLab olisi toimiva ja hyvinvoiva työyhteisö. Terveystieteiden yhteinen arvoperusta luo puitteet NordLabin toiminnalle, jolla tulee olla mahdollisimman hyvä vaikutus potilaan terveyteen ja elämään. NordLabin toiminta on luotettavaa, tehokasta ja taloudellista, se myös vastaa asiakkaiden tarpeita. (NordLab 2020.)

NordLabin toimintaa ohjaavat arvot ovat asiakaslähtöisyys, uudistuskäky, vastuullisuus, oikeudenmukaisuus ja taloudellisuus. Yhteisten arvojen mukainen toiminta tekee NordLabista laadullisesti ja taloudellisesti vahvan yrityksen ja halutun työnantajan. (NordLab 2020.)

Perehdytysoppaan tueksi NordLabilla on erilaisia käsikirjoja, joista löytyy ohjeistukset erilaisiin tilanteisiin, näytteisiin ja käytäntöihin. NordLab toimintakäsikirjassa määritellään NordLabin laillinen asema, lääketieteellinen erikoisala, tehtävät ja NordLabin toimintaa määrittelevät keskeiset säädökset. Laatujärjestelmän rakenne ja dokumentointi ovat niin ikään määriteltynä toimintakäsikirjassa.

Näytteenoton käsikirjassa kerrotaan kuinka eri näytteenottotavat tulisi toteuttaa laatuvaatimusten mukaisesti. Potilaan tunnistaminen ja näytteen tarroitus ja merkitsemisohjeet on kirjattu tarkasti. Käsikirjaan on myös tarkasti kuvattu, kuinka näytteet tulisi pakata lähetystä varten.

Laatukäsikirja sisältää luettelon tarjottavista tutkimuksista, potilasohjeet, suostumuslomakkeet ja tietoa tutkimusten lääketieteellisistä indikaatioista sekä oikeasta tutkimuksen valinnasta. Lisäksi laatukirjassa on ohjeita esimerkiksi potilaan tunnistamisesta, näytteen tunnistamisesta ja merkitsemisestä, näytteenotosta ja näytteiden käsittelystä.

4 Perehdytyksen laatustandardit ja lainsäädäntö

SFS-EN ISO 15189 standardi perustuu ISO/IEC 17025 ja ISO 9001 standardeihin ja se sisältää kliiniselle laboratoriolle ominaiset pätevyys- ja laatuvaatimukset. Standardissa

on määritelty muun muassa preanalytiikka, analytiikka ja postanalytiikka (Suomen standardisoimisliitto SFS 2012: 8).

ISO 15189 standardissa on selkeästi määritelty ne vaatimukset, jotka on täytettävä henkilöstön perehdyttämisessä työympäristöön. Organisaatiolla on oltava selkeä perehdytysohjelma, jonka mukaisesti uudet henkilöt perehdytetään organisaation, osaston tai tehtäväksi määrätyn alueen toimintaan ja jonka mukaisesti heille annetaan tietoa työsuhteen ehdoista, työskentelytiloista, työterveyshuollosta ja terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä vaatimuksista. (Suomen standardisoimisliitto SFS 2012: 5.)

Vuonna 2020 Turkissa tehdyssä tutkimuksessa havaittiin preanalyttisten virheiden vaikuttavan jopa 70 %:iin kaikista laboratorion virheistä. Tutkimuksessa seurattiin preanalyttisten virheiden määrää. Potilaan valmistautuminen, näytteenotto, näytteen kuljetus, näytteen valmistelu ja näytteen säilytys ovat tutkimuksen mukaan tärkeimmät virhelähteet preanalytiikassa. Potilaan tunnistaminen osoittautui kuitenkin useimmiten tapahtuvaksi virheeksi, kaikista virheistä niitä oli 78 %. Virhe pääsi syntymään, koska näyteputkista 80 % oli tarroitettu etukäteen sihteerien toimesta, tämä osoittaa sen, ettei kaksinkertaista tunnistamista käytetty. Tutkimuksessa osoittautui myös, että kolmella eri näytteenottopisteellä käytettiin vanhentuneita putkia. 90 % hoitajista käytti kertakäyttökäsineitä, mutta vain 10 % heistä huolehti käsien desinfioinnista ennen käsineiden pukemisesta päälle. 78 % hoitajista käytti turvaneuloja näytteenotossa, mutta heistä vain 38 % osasi käyttää turvamekanismia oikein. (Somnes – Yildiz – Akkaya – Taneli 2020.)

Kaiken kaikkiaan tutkimus korostaa sitä, että näytteenottajien ja laboratorionhoitajien koulutus preanalyttisessä vaiheessa on ensisijaisen tärkeää ja sen säännöllinen tarkastus olisi välttämätöntä jatkoa ajatellen. Tutkimus kiinnittää huomion myös siihen, että laadunvalvonnan toteuttaminen preanalyttisessä vaiheessa on ratkaisevassa asemassa, jotta saadaan luotettavia ja tarkkoja tuloksia potilaan tilasta laboratorion tilasta. Tällä on suora vaikutus potilasturvallisuuteen. (Somnes – Yildiz – Akkaya – Taneli 2020.)

Suomen lainsäädännössä on huomioitu työntekijän perehdyttäminen sekä vakituiselle että sijaiselle. Työturvallisuuslaissa määritellään omat kriteerit perehdyttämiselle. Lain tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ennaltaehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden haittoja. (Työturvallisuuslaki 2002/738 § 1.)

Työturvallisuuslaissa on määritelty, että työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä sekä on huolehdittava siitä, että työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus otetaan huomioon. Suomen lainsäädännössä on otettu huomioon työntekijän perehdyttäminen, oli kyseessä uusi vakituinen työntekijä tai sijainen. Työsopimuslain mukaan työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työpaikan olosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin, eritoten uuden työn tai työtehtävän aloittamista tai työtehtävien muuttuessa. Työntekijälle annettua opetusta ja ohjausta täydennetään tarvittaessa. (Työturvallisuuslaki 2002/738 §8.)

5 Perehdytysopas ja perehdyttäminen

Hyvä ja toimiva perehdytysopas on työntekijälähtöinen ja tuo työntekijälle tietoon työyhteisön yhteiset pelisäännöt ja arvot. Hyvin tehtynä se motivoi ja auttaa sujuvaan työntekoon. (Perehdytysopas 2020.) Laboratorion perehdytyksen laajuus on määritelty kansainvälisessä ISO 15189 standardissa (Suomen standardisoimisliitto SFS 2012:5).

Erilaisuus sallittu – käsikirja työhön perehdyttäjälle ja työyhteisölle käsitellään perehdytystä yleensä, lisäksi se käsittelee maahanmuuttajan perehdyttämistä, käsikirja sisältää perehdytyksen peruseriaatteen kokonaisuudessaan. Hyvä perehdytys sisältää erilaisia käytännön toimia, joiden avulla uusi työntekijä ohjataan uusiin työtehtäviin ja työympäristöön sekä tutustutetaan yksikön ja organisaation tavoitteisiin ja toimintaperiaatteisiin. Työntekijä perehdytetään työpaikan olosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, käytettäviin työvälineisiin ja niiden käyttämiseen, sekä turvallisiin työtapoihin. Perehdyttämistä annetaan myös silloin, jos vanha työntekijä opastetaan uusiin työtehtäviin. (Vartiainen-Ora 2007.)

Hyvin hoidetun perehdytyksen avulla työntekijälle annetaan myönteinen kuva organisaatiosta ja työpaikasta. Työntekijää autetaan omaksumaan mahdollisimman tarkoituksenmukaiset työ- ja toimintatavat sekä ennalta ehkäistään vaaratilanteita ja onnettomuuksia. Hyvin suunniteltuna perehdytys viestii työntekijälle siitä, että hän on tervetullut uuteen työpaikkaan ja hyvin toteutettuna perehdytys voi vaikuttaa myös siihen, että jääkö hän taloon töihin. (Vartiainen-Ora 2007.)

Järjestelmällisen perehdyttämisen ja työnopastuksen piiriin tulee kuulua kaikki henkilöstöryhmät, vuokratyöntekijöitä ja esimiehiä unohtamatta. Esimerkiksi ulkomaankomennukselle lähtevät työntekijät tarvitsevat ennen lähtöään perehdytystä muun muassa kohdemaan kulttuuriin, lainsäädäntöön ja verotukseen. Lisäksi tulee huolehtia myös kohdemaassa tapahtuvasta perehdytyksestä, kuten asumiseen ja liikkumiseen, työolosuhteisiin sekä työterveyshuoltoon liittyvistä asioista. (Perehdyttäminen ja työopastus 2013.) Tämä koskee myös toisella paikkakunnalla tapahtuvaan työntekoa, jolloin toimintatavat ja työkuultuuri voi olla erilainen.

5.1 Perehdytysoppaan kirjoittaminen

Perehdytysoppaan kirjoittamista varten on olemassa erilaisia lähteitä. Oppaita ja ohjeita voi kirjoittaa erilaisista asioista. Tekstintekijän käsikirja on tarkoitettu työelämän asiatekstien kirjoittajille. Kirjan tavoitteena on auttaa kirjoittajaa erittelemään omaa kirjoittamistaan ja tekemään tekstejä, jotka palvelevat sekä lukijan että kirjoittajan tarpeita. Yhteistä kaikille kirjallisille ohjeille on, että ne kertovat lukijalle, kuinka menetellä, jotta päästään haluttuun tulokseen. Hyvien ohjeiden kirjoittamiseksi on otettava huomioon samoja asioita, kun muidenkin tekstien laatimisessa, asiat on esitettävä tarkoitusta parhaiten palvelevassa järjestyksessä ja ilmaisutapa täytyy olla lukijalle sopiva. Ohjeen kirjoittajan täytyy siis arvioida mitä hänen kirjoittamiensa ohjeiden lukijan tavoitteena on tehdä. (Kankaanpää – Piehl 2011, 295.)

Hyvin tehtynä ohjeet säästävät sekä aikaa että vaivaa. Ohjeeseen on sisällytettävä kaikki tarpeelliset asiat, jotta lukija pääsee tavoiteltuun tulokseen. Jos toimintaohjeet on tarkoitettu tehtävää ennestään tuntemattomalle henkilölle, on ohjeissa tärkeää tulla jokainen tekemisen vaihe, joka täytyy suorittaa. Ohjeiden pitää olla kirjoitusasultaan ymmärrettävää ja sävyiltään sopivia, esimerkiksi toimintaohjeissa tavallisesti käytetään käsky- muotoa. Lukijalle turhat tiedot haittaavat ohjeiden seuraamista, mikäli mahdollista kannattaa käyttää suoraan linkkejä internetsivuille, jotta ohjeet eivät sekoitu. Ohje on esitettävä tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä, esimerkiksi aikajärjestyksessä. (Kankaanpää – Piehl 2011, 296.)

Käytettävien ohjeiden kirjoittamiseen löytyy myös suunnitteluperiaatteet. Heidi Martikainen on tehnyt Pro gradu- tutkielman ohjeiden kirjoittamisesta, Miten kirjoittaa käyttäjäystävällinen käyttöohje? Tutkielmassaan hän on koonnut alan kirjallisuudesta suunnittelu-

periaatteet, joita hyödyntämällä on helppo kirjoittaa käyttäjäystävälliset ohjeet. Suunnitteluperiaatteita ovat tehtäväkeskeisyys, oikea kirjoitustyyli, yksinkertaisuus, tiedon saatavuus, virheiden estäminen ja käsittely, yhtenäisyys, tosielämänvastaavuus ja joustavuus.

Tutkimuksessaan Martikainen on avannut, miten suunnitteluperiaatteita sovelletaan ohjeiden suunnittelussa. Tehtäväkeskeisyys tarkoittaa sitä, että tehtävien suorittamisesta on rakennettava kokonaisuus, joka näkyy esimerkiksi otsikkotasolla. Oikea kirjoitustyyli tarkoittaa sitä, että ohjeet on kirjoitettu selkeästi, asiallisesti ja oikeinkirjoituksen mukaisesti, lyhenteitä välttäen. Ohjeet kirjoitetaan yksinkertaiseen muotoon, ohjeissa kerrotaan vain oleellinen lyhyesti ja ytimekkäästi. Ohjeet on tehtävä helposti selattavaan muotoon, jotta tieto on helposti saatavilla. Virheiden estämisellä ja käsittelyllä tarkoitetaan virheiden ennaltaehkäisyä ja virheen korjaamista, ohjeisiin on hyvä sisällyttää virheiden korjauksen yleisperiaatteita erilaisissa tilanteissa. Ohjeet on kirjoitettava yhtenäiseen muotoon, tämä tarkoittaa sitä, että yhtenäisyys on otettava huomioon sanavalinnoissa, kirjoitusasussa, rakenteessa ja ulkoasussa. Ohjeet on esitettävä luonnollisessa järjestyksessä ja ohjeiden niiden on vastattava tosielämää. Käytä ohjeiden kirjoittamiseen käyttäjille tuttua kieltä ja tarkista että tiedot on oikein esitetty. Ohjeita suunniteltaessa on rakennettava luvut toisistaan riippumattomiksi, jotta niitä on mahdollista lukea vapaassa järjestyksessä.

5.2 Perehdytyksen kriteerit

Juholin määrittelee kirjassaan Viestinnän vallankumous hyvälle perehdyttämislle kriteerit. Kriteerit ovat: prosessimaisuus, vuorovaikutteisuus, yksilöllisyys, johdon näkyminen ja sitoutuminen ja monien foorumien hyödyntäminen. Hyvä perehdytys koostuu Juholinin kirjassa kolmesta eri vaiheesta: Ennen töihin tuloa, työt aloitettaessa ja pari kuukautta perehdytyksen jälkeen.

Perehdytyksen prosessimaisuus tarkoittaa sitä, että kuukausien ajan käydään läpi asioita, jotta perehdytettävän olisi mahdollista sisäistää asiat. Vuorovaikutteisuudella tarkoitetaan sitä, että perehdytettävä voi esittää kysymyksiä ja käydä keskustelua työntekijöiden kanssa. Yksilöllisyydellä tarkoitetaan sitä, että perehdytysohjelma suunnitellaan kunkin työtehtävän mukaan, riippuen tietenkin uuden työntekijän tehtävästä. Johdon nä-

kyminen ja sitoutuminen tarkoittaa taas sitä, että johto osoittaa arvostavansa uusia työntekijöitä läsnäolollaan perehdytyksen aikana. Foorumien hyödyntäminen tarkoittaa sitä, että perehdytysaineisto on saatavilla eri muodoissa. (Juholin 2008: 236.)

Hyvin suunniteltu ja toteutettu perehdytys viestii uudelle työntekijälle, että hän on tervetullut uuteen työpaikkaan. Perehdytyksen onnistuminen voi puolestaan toimia takuuna sille, että työntekijä haluaa olla työpaikassaan pidemmän aikaa.

5.3 Perehdytyksen hyödyt

Perehdyttämisen hyödyt voivat olla konkreettisia ja tuloksia parantavaa. Uusi työntekijä mukautuu hyvin työhön, työn tulos ja laatu parantuvat, virheiden määrä vähentyy, onnettomuudet ja vaaratilanteet vähentyvät. Nämä tuovat myös kilpailuetua. (Työhön perehdytys 2021.)

Hyvän perehdytyksen hyödyt näkyvät myös tulevaisuudessa. 2015 Israelissa tehdystä tutkimuksesta on tehty kysely 100 valmistuneelle sairaanhoitajalle. Kyselyyn vastanneet työskentelivät neljässä eri instituutiossa, vastausprosentti kyselyyn oli 79 %. Kysely oli suunniteltu niin että siinä oli valmiita vastauksia, joista piti valita vastaus sekä siinä oli avoimia kysymyksiä. Vastanneista 76 % vastasi osallistuneensa suunniteltuun perehdytykseen. Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa perehdytyksen vaikutuksia ja arvioida perehdytyksen tehokkuutta valmistuneiden sairaanhoitajien näkökulmasta. (Strauss – Ovnat – Gonen – Lev-Ari – Mizrahi 2015.)

Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa perehdytyksen vaikutuksia ja arvioida perehdytyksen tehokkuutta valmistuneiden sairaanhoitajien näkökulmasta. Toki perehdytyksellä oli vaikutuksensa. Mikäli perehdytys oli yksilöity työntekijän tarpeiden mukaan, vaikutukset tyytyväisyyteen oli vieläkin suuremmat. (Strauss – Ovnat – Gonen – Lev-Ari – Mizrahi 2015.)

6 Teemahaastattelu ja havainnointi

Haastattelu on yksi tiedonhankinnan perusmuoto (Hirsjärvi – Hurme 2000: 11). Haastattelu on yhdenlaista keskustelua, jossa haastattelijalla on ohjat käsissään. Tutkimustarkoituksesta varten haastattelu on ymmärrettävä systemaattisena tiedonkeruun muotona,

jonka avulla pyritään saamaan mahdollisimman luotettavia ja päteviä tietoja. Sen takia käytetään termiä tutkimushaastattelu (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2005: 196.)

Tutkimushaastattelu voidaan jaotella moneen ryhmään. Tavallisesti haastattelulajeja erotellaan sen mukaan, miten strukturoitu ja miten tarkasti säädelty haastattelutilanne on. Yhtenä ääripäänä on täysin strukturoitu haastattelu, jossa ennalta määrätyt kysymykset esitetään tietyssä järjestyksessä. Toinen ääripää on strukturoimaton, täysin vapaamuotoinen haastattelu, jossa haastattelijalla on mielessään vain tietty aihe tai alue, ja keskustelua käydään vapaasti aihepiirin sisällä. Tässä välissä on teemahaastattelu, joka on strukturoidun ja avoimen haastattelun välimuoto. Teemahaastattelulle on tyypillistä se, että haastattelun aihepiirit eli teema-alueet ovat tiedossa. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2005: 197.)

Puolistrukturoidun haastattelun yksi määritelmä on, että kysymysten muoto on kaikille vastaajille sama, mutta haastattelija voi vaihdella kysymysten järjestystä. Toisen määritelmän mukaan kysymykset ovat kaikille samat, mutta vastauksia ei ole sidottu vastausvaihtoehtoihin, vaan haastateltavat voivat vastata omin sanoin. (Hirsjärvi – Hurme 2000: 47.) Teemahaastattelu nimitys tulee siitä, että haastattelu on kohdennettu tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan. Termiä ”teemahaastattelu” ei esiinny muissa kielissä. Teemahaastattelulla on se etu, ettei se sido haastattelua tiettyyn kaavaan eikä ota kantaa haastattelukertojen määrään. Oleellisinta teemahaastattelussa on se, että yksityiskohdaisen kysymysten sijaan haastattelu etenee tiettyjen teemojen varassa. (Hirsjärvi – Hurme 2000: 48) Haastattelua voidaan luonnehtia kahden ihmisen väliseksi viestinnäksi, joka perustuu kielen käyttöön. Haastattelussa vuorovaikutus koostuu ihmisen sanoista ja niiden kielellisestä merkityksestä. (Hirsjärvi – Hurme 2000: 48.)

Kyselyn tai haastattelun avulla saadaan selville, mitä haastateltavat ajattelevat, tuntevat ja uskovat. Havainnoinnin avulla saadaan tietoa, siitä miten ihmiset toimivat ja toimivatko he niin miten sanovat toimivansa. Havainnointia on pidetty yhtenä välttämättömänä ja tieteiden yhteisenä tiedonkeruumenetelmänä. Tätä tiedonkeruumenetelmää pidetään työläänä. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2005: 201.)

Havainnoinnin etuina pidetään sitä, että sen avulla voidaan saada välitöntä ja suoraa tietoa yksilöiden tai organisaation toiminnasta ja käyttäytymisestä. Havainnoinnin avulla päästään luonnolliseen toimintaympäristöön. Haittana havainnoinnissa pidetään sitä,

että havainnoija voi häiritä ja vaikuttaa tilanteiden kulkuun läsnäolollaan. Tämä on kuitenkin tiedonkeruumenetelmä, jolla saadaan kerättyä mielenkiintoista ja monipuolista materiaalia. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2005: 202.)

Havainnointi aivan kuten haastattelunkin voidaan suorittaa useilla eri tavoilla. Puhutaan havainnoinnin lajeista. Systemaattinen havainnointi on nimensä mukaisesti systemaattista ja tarkasti jäsenneiltyä havainnointia, havainnoija toimii ulkopuolisena. Systemaattinen havainnointi tehdään tarkasti rajatuissa tiloissa, kuten esimerkiksi laboratoriossa tai sitten luonnollisessa ympäristössä kuten esimerkiksi luokkahuoneessa tai työpaikalla. Tehdyt havainnot pyritään kirjaamaan systemaattisesti ja tarkasti, tähän on käytössä erilaisia apukeinoja. Toinen havainnoinnin laji on osallistuva havainnointi. Tällä lajilla on useita alalajeja, sen mukaan miten tutkija pyrkii osallistumaan tutkittavien toimintaan. Tutkija voi olla joko tutkittavan ryhmän jäsen tai täysin ulkopuolinen. Tutkijan on muistettava pitää erillään havainnot ja omat tulkintansa näistä havainnoista. (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2005: 206.)

7 Opinnäytetyön toteuttaminen

Opinnäytetyön aihe saatiin työelämästä ja hyväksyttiin koululta opinnäytetyön ohjaajan toimesta puhelinkeskustelussa 2.11.2020, sekä sähköpostilla. Opinnäytetyöstä pidettiin sähköpostikeskustelu NordLabin johdon kanssa 28.10.2020, uusi aloituspalaveri pidetty 27.11.2020, jossa sovittiin sekä työelämän ohjaajan että opinnäytetyötä ohjaavan opettajan roolit sekä aikataulu, josta toimitettiin muistio palaveriin osallistuneille.

Opinnäytetyön suunnitelma hyväksyttiin 4.12.2020. Suunnitelmaseminaarit pidettiin 14.-15.10.2020. Hyväksytty opinnäytetyön suunnitelma, tutkimuslupahakemus ja mahdolliset liitteet lähetettiin NordLabin ylihoitajalle. NordLabin johtava lääkäri hyväksyi ja allekirjoitti tutkimuslupahakemuksen, jonka liitteeksi lisättiin hyväksytty opinnäytetyösuunnitelma. (Opinnäytetyöohjeet 2020.) Hyväksytyn opinnäytetyön suunnitelman jälkeen, tehtiin sopimus ja haettiin tutkimuslupa. Tutkimuslupa opinnäytetyön toteuttamista myönnettiin 21.12.2020. Toteutusvaiheessa opiskelija työskentelee vastuullisesti ja suunnitelmansa mukaisesti yhdessä työelämänedustajien kanssa. Toteutusvaiheessa oli yhteinen ohjaustyöpaja 27.1.2021, johon kaikkien opinnäytetyötä tekevien oli osallistuttava.

Raportointiseminaareissa esitettiin opinnäytetyön raportit ja tuotokset. Opinnäytetyö täytyi olla ohjaajilla, opponenteilla ja opiskelutovereille 8.4.2021 mennessä. Seminaarit pidettiin 14.-15.4.2021.

Valmis opinnäytetyö on jätettävä kahtena kappaleena ohjaavalle opettajalle ja työelämän ohjaajalle arvioitavaksi. Opinnäytetyön raportti ja tuotos palautettiin ohjaavalle opettajalle 15.3.2021. Kypsyysnäyte kirjoitettiin 31.3.2021 Sodankylän hyvinvointikeskus Sopusassa työelämäohjaajan valvonnassa.

7.1 Toimintaympäristö ja kohderyhmä

Toimintaympäristönä toimi NordLab Rovaniemen lapin alueiden terveystieteiden laboratorioimipisteet. Lapin alueella NordLabin toimipisteitä on Ranualla, Pellossa, Kolarissa, Muoniossa, Hetassa ja Sodankylässä. Kohderyhmänä oli NordLabin henkilökunta. Hyödynsaajina ovat kiertävän sijaisen työtä tekevät henkilöt sekä tätä perehdyttävät henkilöt ja potilaat.

7.2 Alkutilanteen kartoitus

Alkutilanteen kartoitusta varten Lapin alueen henkilökuntaa informoitiin tulevasta haastattelusta 16.12. 2020 pidetyssä osastokokouksessa. Saatekirje ja teemahaastattelun teemat lähetettiin henkilöstölle sähköpostitse 18.12.2020. Teemahaastattelut toteutettiin tammi- ja helmikuun aikana 2021 yhdessä työelämän kanssa. Syksyn 2020 ja kevään 2021 aikana opinnäytetyön tekijä pääsi henkilökohtaisesti perehtymään Lapin alueen laboratorioihin, joten pystyttiin havainnoimaan oppaaseen tulevia asioita. Perehdytyskäynnit tehtiin Muonion, Hetan, Pellon ja Kolarin laboratorioihin. Perehdytyskäyntien aikana kirjattiin ylös lisätietoa esimerkiksi uloslähtevästä postista sekä uloslähtevän postin pakkauksesta. Käynneillä otettu valokuvia perehdytysopasta varten opinnäytetyöntekijän älypuhelimella. Valokuvia otettu muun muassa sisäänkäynnistä ja laboratorion käytävästä, sekä erikseen huomioitavista asioista kuten esimerkiksi terveystieteiden uloslähtevästä postista. Käynneillä saatiin lisätietoa esimerkiksi yöpymispaikoista. Perehdytysoppaaseen tulevat tiedot koottiin yhteisien kansien väliin mahdollisimman tiiviissä mutta informatiivisessa muodossa.

7.3 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä NordLab Rovaniemen ja Lapin alueen laboratorioiden kanssa. Teemahaastattelun kysymykset suunniteltiin aikajärjestyksessä: mitä työntekijän pitää tietää majoituksesta, miten hän pääsee sisään terveyskeskukseen, mistä hän löydää pukuhuoneen, missä on vuodeosasto, kuka vastaa ja mistä vastaa. Kysymyksiä suunniteltiin osastonhoitajan ja vastuuhoidajan kanssa yhteistyössä, jotta myös johdon näkemys perehdytysoppaasta tulisi otettua huomioon. Vastuuhoidajan kanssa määriteltiin teemat, joiden mukaan perehdytysopas jäsenneltiin.

Tässä opinnäytetyössä teemoiksi määriteltiin saapuminen ja tilat, päivän kulku, tärkeimmät yhteystiedot ja yöpyminen ja muut asiat. Teemat määriteltiin ennalta suunniteltujen kysymysten mukaan, sillä kysymykset jakoutuivat tiettyihin teemoihin. Kysymyksiä syntyi yhteensä 18, joten teemoihin jakaminen oli selkeämpi vaihtoehto. Haastattelut tapahtuivat Microsoft Teams viestintä- ja yhteistyöalustan avulla.

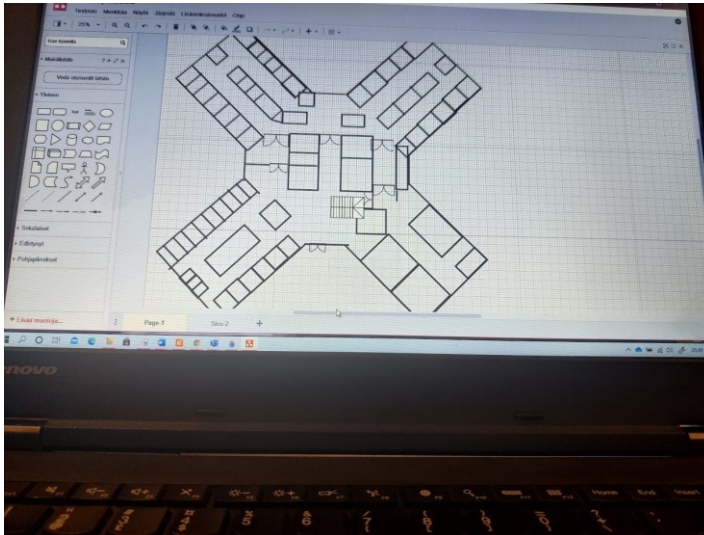
Haastatteluun osallistui yhteensä seitsemän NordLab Rovaniemen Lapin alueen työntekijää Kolarin, Hetan, Ranuan ja Pellon laboratoriosta. Kahdessa haastattelussa oli yhtä aikaa kaksi haastateltavaa ja kahdessa haastattelussa yksi haastateltava. Muonion laboratoriossa haastattelu tehtiin perehdytyskäynnin yhteydessä.

Teams-sovelluksessa oli mahdollista nauhoittaa haastattelut myöhempää tarkastelua varten. Teams-sovelluksella pystyi tekemään kalenterin avulla haastattelukutsut suoraan haastateltaville sähköpostiin. Teams kalenterin avulla tehty haastattelukutsu sisälsi suoran linkin Teams-verkkosivustolle, joten sovelluksen lataamista ei tarvittu. Haastattelujen jälkeen sekä haastattelija että haastateltava saivat sähköpostiin linkin haastattelun nauhoitteeseen.

Haastattelun aikana opinnäytetyöntekijä kirjasi tärkeitä avainsanoja ylös. Myöhemmin oppaan kirjoitusvaiheessa opinnäytetyöntekijä analysoi haastattelujen sisällön kuuntelemalla haastattelujen nauhoitteita. Haastattelun litterointia opinnäytetyöntekijä ei tehnyt, sillä haastattelujen tauoituksilla ja haastateltavien naurahduksilla ei ollut sisällöllisesti merkitystä. Jo suunnitteluvaiheessa suunnitellut teemat auttoivat haastattelujen purkamisessa. Teemat antoivat oppaalle toimivan ja luonnollisesti aikajärjestyksessä etenevän rungon, jonka mukaan perehdytysopas on kirjoitettu.

Haastattelujen ja havainnointikäyntien pohjalta kirjoitettiin perehdytysoppaan kirjallinen osuus. Aineiston analysointia on tehty myös perehdytyskäyntien yhteydessä, jolloin oppaan sisältöä on voitu testata käytännössä. Ranuan laboratorioon opinnäytetyöntekijä ei päässyt perehdytyskäynnille, joten Ranuaa koskeva oppaan osa on kirjoitettu kokonaan haastattelun pohjalta. Ranuan terveyskeskuksesta ei ole valokuvia ja pohjapiirrosta perehdytysoppaassa.

Pohjapiirrosta varten löydettiin ilmaisohjelma Draw.io, joka on tehty erityisesti vuokaavioiden toteuttamiseen. Tässä ohjelmassa oli valittavissa useampia kaaviopohjia vuokaavioiden lisäksi muun muassa pohjapiirroskaavio, joka helpotti pohjapiirrosten tekemistä (kuvio 1).

Kuvio 1. Ilmaisohjelma Draw.io

Draw.io-ohjelmalla pystyy halutessaan tekemään hyvinkin yksityiskohtaisia pohjapiirroksia, mutta tässä työssä pikkutarkkuus ei ollut tarpeen. Pohjapiirroksista ei tehty liian tarkkoja, koska tarkoituksena ei ole oppia kaikkia sisäseiniä ja huoneita. Tarkoituksena on oppia kulkemaan uudessa paikassa ja löytämään tärkeimmät huoneet, esim. pukuhuone ja taukotila. Muilla huoneilla ja tiloilla ei ole työn tekemisen kannalta merkitystä.

Perehdytysoppaassa käytetty karttasivusto, maanmittauslaitoksen karttapaikka, valikoitui useamman karttapalvelun testauksen jälkeen luotettavimmaksi. Oppaan tekemisen yhteydessä kokeiltiin kolmen eri karttapalvelun karttoja ja linkkejä. Linkit eivät auenneet oikein. Lisäksi maanmittauslaitos on toiminnallaan ja pitkällä historiallaan osoittanut ole-

vansa luotettava karttapalvelu. Siellä tehdään erilaisia maanmittaustoimituksia, tuotetaan kartta-aineistoja ja edistetään niiden käyttöä. Maanmittauslaitoksessa turvataan maanomistuksen ja luototusjärjestelmän ylläpitämiä kiinteistöjen ja osakehuoneistojen tietoja rekisterissään sekä huolehtii omistusoikeuksien rekisteröinnistä ja kiinnityksistä. (Maanmittauslaitos 2021.) Maanmittauslaitoksen karttapalvelu on luotettava, ajantasainen ja tarkin palvelu, siksi se valittiin oppaaseen.

Tiedot yöpymispaikoista tiedusteltiin paikallisilta henkilöiltä, eli alueen toimipisteiden henkilökunnalta, sekä jo liikkuvaa työtä tekevältä henkilöstöltä. Lisäksi yöpymispaikkoja löytyi hyvin paikkakuntien informaationsivuilta internetistä.

Perehdytysoppaasta on tehty kaksi sisällöntarkastuskierrosta sähköpostitse. Alueen henkilökunnalta on pyydetty mielipidettä ja asiasisällön tarkistusta. Ensimmäisellä kierroksella henkilökuntaa pyydettiin tulostamaan oman toimipisteensä kuvauksen ja tekemään korjaukset siihen käsin. Korjatut toimipisteiden kuvaukset lähetettiin opinnäytetyöntekijälle sisäisessä postissa oppaan jatkokehitystä varten. Oppaan sisältöä korjattiin saatujen korjauskehotusten perusteella. Korjattu teos lähetettiin etukäteen ennen osastokokousta sähköpostitse henkilöstölle.

Teoreettisen viitekehyksen tiedonhaussa on käytetty PubMedia ja ProQuestia. Aiheesta löytyy ajankohtaista tietoa hyvin. Suomenkielisinä hakusanoina on käytetty perehdytysopas, laatu, perehdytys. Englanninkielisiä hakusanoja on täytynyt hieman etsiä, parhaimmat haut on tehty sanoilla orientation, orientation guide, quality.

8 Opinnäytetyön tuotos

Laadukkaan perehdytysoppaan tekemistä varten kartoitettiin perehdytysoppaan vaatimukset. Tiedonkeruu perehdytysopasta varten tehtiin teemahaastatteluna Lapin alueen terveyskeskuslaboratorioista (Pello, Kolari, Muonio, Hetta ja Ranua). Teemahaastattelussa tiedusteltiin kunkin laboratorion ja terveyskeskuksen toimintatavoista ja pyydettiin työntekijöitä kuvaamaan omaa pistettään tiiviisti.

Perehdytysoppaan ulkoasua suunniteltaessa otettiin huomioon teemahaastattelun muoto, sekä huomioitiin eteneminen kronologisessa järjestyksessä; saapuminen ja tilat, päivän kulku, tärkeimmät yhteystiedot ja yöpyminen ja muut asiat.

Opas sisältää yhteisen osuuden, jossa on esiteltynä NordLab, matkustusohjeet ja majoituksen varausohjeet, sekä yhteisenä vielä lähettipalveluiden reittikartta ja yhteystiedot. Opinnäytetyöprosessin alusta asti oli selkeää, että jokainen Lapin toimipiste tullaan esittelemään yksitellen, omina yksiköinä. Jokaisella toimipisteellä on omat toimintatavat ja omat paikalliset yhteistyötoimintamallit, joita mukaillen työpaikan kuvaukset kirjattiin perehdytysoppaaseen.

Paikkakuntaakohtaisessa osuudessa on lyhyt esittely paikkakunnan terveyskeskuksesta ja laboratorion henkilökunnasta. Laboratorioissa on pääasiassa vieritestausanalytiikkaa käytössä, mutta kolmessa toimipisteessä on myös verenkuvaa-analysointia vieritestianalytiikan lisäksi. Vieritestianalytiikan tuntemus on suuressa osassa laboratorioiden toimintaa.

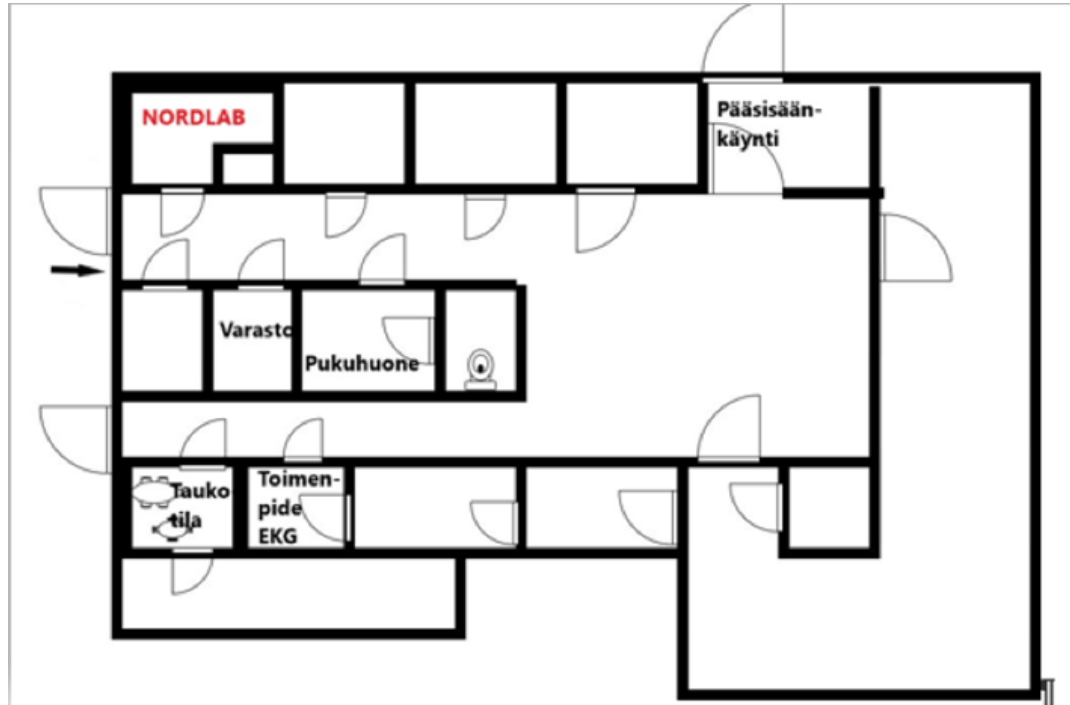
8.1 Saapuminen ja tilat

Paikkakuntaakohtainen esittely sisältää paikkakunnan kartan (kuviot 2), johon on piirretty ajo-ohjeet terveyskeskukseen, sekä pohjapiirroksen paikallisesta terveyskeskuksesta (kuviot 3). Lisäksi osioon kirjattiin lyhyt kuvaus paikallisesta terveyskeskuksesta ja saatavista palveluista. Lisäksi lyhyempi kuvaus auttaa muistamaan myöhemmin esimerkiksi sen, että miten missäkin paikkakunnalla toimitaan.

Kuvio 2. Esimerkki kartasta

Mikäli kiertävä laboratorionhoitaja haluaa käyttää opasta suoraan verkkoselaimessa, niin silloin hän voi tarpeen vaatiessa avata kartasta suuremman alueen. Kartasta on suora linkki maanmittauslaitoksen ajankohtaisille sivuille.

Kuvio 3. Esimerkki pohjapiirroksesta

Pohjapiirroksessa on kiertävän hoitajan tarpeisiin tarvittavat tiedot, kuten esimerkiksi missä laboratorio sijaitsee, missä voi vaihtaa vaatteet ja missä voi käydä syömässä lounaan. Sellaisia tietoja, jotka voivat vahingoittaa terveyskeskuksen turvallisuutta ei voi oppaassa julkaista, vaan esimerkiksi sisäänpääsy tiedot on saatava joltain muuta kautta. Oppaassa on ohjeistettu keneltä tiedot saa.

8.2 Päivän kulku

Jokaisen terveyskeskuksen yhteydessä on käyty läpi päivän kulku ja lyhyesti päivän työtehtävät. Jokaisella toimipisteellä on kirjattu työpistekuvaukset, jotka antavat tarkan kuvan työtehtävistä. Tässä osiossa halutaan osoittaa se, että jokaisella toimipisteellä on omat toimintatavat ja aikataulut, joita täytyy paikkakunnalla ollessa toteuttaa. On työtehtäviä, jotka on sidottu tiettyyn aikaan, esimerkiksi lähtevien näytteiden aikataulu, jos aikataulusta myöhästyy, tarkoittaisi se silloin sitä, että näytteitä kuljettava lähetti myöhästyy myös toisesta paikasta. Tämä saattaa pahimmillaan aiheuttaa sen, että näytteet eivät

ehdi samana päivänä tutkittavaksi määränpäähän. Tällä voi olla myös potilaan tuloksiin vaikutusta, mikäli näytteet on pakattu sillä oletuksella, että ehtivät saman päivän aikana esimerkiksi Ouluun. Näytteen myöhästyminen Oulun näytekuljetuksesta voi potilaan kohdalla tarkoittaa sitä, että hoito viivästyy, mikäli tulos on hoidon kannalta tarpeellinen.

8.3 Yhteystiedot

Tärkeimmissä yhteystiedoissa on laitettu valmiiksi jo alueen vastuuhoitaja ja osastonhoitaja sekä vieritestiyksikön vastaavaohitaja. Alueen vastuuhoitajalle ja osastonhoitajalle on tehty lista tärkeimmistä verkko- ja yhteiskäyttötunnuksista, joita kiertävän hoitajan tarvitsee alueella kiertäessään tietää. Tätä listaa pidetään ajan tasalla koko ajan.

Kiertävällä hoitajalla on käytössään oma työpuhelin, johon on valmiiksi asennettu NordLabin sisäiset puhelinnumerot. Siksi oppaaseen on myös kirjattu muun muassa paikallisen vuodeosaston numero, sillä se on tärkeää mahdollisen sisäänpääsyn kannalta. Lisäksi toimipisteissä on laboratorikohtaiset puhelimet, jotka sisältävät tärkeimmät puhelinnumerot.

8.4 Yöpyminen ja muut asiat

Oppaaseen on kirjattu paikkakunnittain kiertävän hoitajan tarpeisiin vastaavat yöpymispaikat. Jokaisen yöpaikan kohdalla on linkki suoraan yöpaikan/hotellin sivustolle, josta voi tehdä myös samalla varauksen.

Oppaassa on myös paikkakunnittain kirjattuna ruokailupaikat, sekä mahdollisesti laitettu myös linkki kyseessä olevan ruokailupaikan sivustolle.

9 Pohdinta

Tämä opinnäytetyön aihe on tullut työelämästä pitkällisen pohdinnan tuloksena. Tarve tälle oppaalle on suuri, sillä kiertävän hoitajan työ on uusi Lapin alueella, joten perehdytysopasta toimelle ei ollut. Oppaalla on myös se hyvä puoli, että toimipisteiden työntekijät voivat tutustua muihin toimipaikkoihin perehdytysoppaan kautta.

9.1 Tuotoksen tarkastelu

Perehdytysopas pitää sisällään yleistä tietoa NordLabista, ajo-ohjeet paikkakunnan laboratorioon, pohjapiirroksen paikallisesta terveyskeskuksesta, sisäänpääsyohjeet, kuvauksen päivän kulusta laboratorioissa sekä majoitusvaihtoehdoista. Oppaasta on pyritty tekemään laaja kokonaisuus, mutta kaikkia laboratorion työvaiheita ei lähdetty erikseen erittelemään, koska laboratoriotyöskentely on jokaisessa laboratorioissa NordLabin käytänteiden mukainen. Mikäli laboratorioissa on erilaiset käytänteet muihin laboratorioihin nähden, on sille perusteltavat syyt, jotka on kirjattu oppaaseen. Jokaisessa laboratorioissa ja terveyskeskuksessa on omia tapoja, joita ei voi verrata keskenään, tästä syystä jokaista paikkakuntaa ei voi kuvata samalla tavalla.

Perehdytysopas on koottu Martikaisen (2020) suunnitteluperiaatteiden mukaan ja opas on pyritty kirjoittamaan Kankaanpään ja Sallin (2011) tekstintekijän käsikirjan ohjeiden mukaan. Suunnitteluperiaatteita ovat tehtäväkeskeisyys, oikea kirjoitustyyli, yksinkertaisuus, tiedon saatavuus, virheiden estäminen ja käsittely, yhtenäisyys, tosielämänvastaavuus ja joustavuus. (Martikainen 2020.)

Oppaan paikkakuntakohtaiset sisällöt on kirjoitettu aikajärjestyksessä, joten sitä on helppo seurata. Perehdytysopas on tehtäväkeskeinen, kiertävän hoitajan työhön kuuluu matkustaminen ja toisissa toimipaikoissa työskentely. Perehdytysoppaaseen on kirjattu kaikki tarpeellinen asia, jotta kiertävä hoitaja pääsee työpisteeseen ja saa varattua itselleen yöpymispaikan.

Perehdytysopas on kirjoitusasultaan ja rakenteeltaan yksinkertainen. Perehdytysoppaassa lisäksi myös kuvia havainnollistamaan esimerkiksi sisäänpääsyyn. Otsikot ja sisältö vastaavat toisiaan. Sisältö on pidetty mahdollisimman yksinkertaisena ja siihen on pyritty kirjaamaan vain jokaisen toimipisteen eriävät toimintatavat. Sisällöltään opas on yhteneväinen toimipisteiden kesken sekä sitä on joustavaa käyttää. Jokaisen toimipisteen loppuun on lisätty omat muistiinpanot osio, jotta kiertävä hoitaja voi tehdä omia kirjauksiaan toimipaikoista. Perehdytysopasta voi käyttää myös verkkoselaimessa tai sitten siitä voi tulostaa vain yhden toimipisteen tiedot. Kaikki oppaan tekemiseen osallistuneet sanoivat tietojen vastaavan tosielämää.

Perehdytysopas esiteltiin osastokokouksessa 3.3.2021. Opas otettiin osastokokouksessa hyvin vastaan. Muutamia kirjoitusvirheitä on korjattu vielä osastokokouksen jälkeen.

9.2 Opinnäytetyön eettisyys

Opinnäytetyöntekijää ohjaa eettinen normisto, joka määrittelee eettiset ja moraaliset velvoitteet esim. tutkimuksen kohteena olevia henkilöitä, tutkimusyhteisöä, ammattialaa, tutkimuksen rahoittajia ja yhteiskuntaa kohtaan. Hyvää tieteellistä käytäntöä koskevat ohjeet ja suositukset ovat lainsäädännön määrittelemissä rajoissa. Piittaamattomuus ja vilppi opinnäytetyön teossa ovat hyvän tieteellisen käytännön vastainen ja jopa lainvastainen. (Ammattikorkeakoulujen eettiset suositukset 2019.) Hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla tehty tutkimus luo opinnäytetyölle eettisesti hyväksyttävät ja luotettavat tulokset. Hyvän tieteellisen käytännön tunnistamat toimintatavat ovat rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä, tulosten tallennus ja esittäminen ja tutkimuksen ja niiden tulosten arvioinnissa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2020.)

Opinnäytetyötä tehdessä on toimittu sekä hyvän tieteellisen käytännön että NordLabin eettisen periaatteen mukaan. NordLabin toiminta on luotettavaa, taloudellista ja tehokasta sekä se vastaa asiakkaiden tarpeita. NordLab ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa, arvioi ja kehittää toimintaansa. NordLabin toimintaa määrittelee viisi arvoa: asiakaslähtöisyys, uudistumiskyky, vastuullisuus, taloudellisuus ja oikeudenmukaisuus (Bioanalytikkojen perehdytysopas 2019.)

Opinnäytetyötä varten haettiin tutkimuslupa NordLabin johtavalta lääkäriltä. Tutkimusluvun liitteeksi lisättiin hyväksytty opinnäytetyön suunnitelma. Tutkimuslupa opinnäytetyön toteuttamista varten myönnettiin 21.12.2020. Opinnäytetyön toteutusta varten allekirjoitettiin sopimus. Sopimuksessa tulee esille sopija osapuolet, sopimuksen voimassaoloaika, sopimuksen kohde ja tarkoitus, toteutussuunnitelma ja aikataulu, projektin ohjaajat, tulokset ja tuloksen käyttöoikeudet, kustannukset, salassapito sekä vastuu projektin toteutuksesta. Toteutusvaiheessa opiskelija työskentelee vastuullisesti ja suunnitelmansa mukaisesti yhdessä työelämäneustajien kanssa.

Haastattelut perehdytysopasta varten on toteutettu haastateltavien työajan puitteissa. Vaikka haastatteluun osallistuminen on ollut vapaaehtoista, voi silti pohtia, että ovatko työntekijät kokeneet haastattelun vapaaehtoisena vai onko haastatteluun osallistuminen

ollut yksi työtehtävä muiden joukossa. Työtekijöitä on eettisen normiston mukaan tiedotettu haastattelun vapaaehtoisuudesta sekä kirjallisesti että suullisesti.

Valmista perehdytysopasta ei tulla julkaisemaan raportin yhteydessä Theseuksessa, koska oppaassa on arkaluontoista tietoa alueiden terveyskeskuksista ja laboratorion sisäisiä puhelinnumeroita. Raportti sisältää kuvakaappauksia havainnollistamaan oppaan sisältöä oppaasta.

Karttoja varten käytetty karttapalvelu on valittu maanmittauslaitoksen palvelusta. Sivusivulta löytyi alla oleva teksti opinnäytetyöhön tarkoitettua käyttöoikeudesta.

Käyttäjällä on edellä todetusta huolimatta oikeus käyttää Karttapaikkaa julkisin varoin rahoitetun opetuksen yhteydessä. Käyttäjällä on lisäksi oikeus kopioida, tallentaa ja tulostaa Karttapaikalta tekijänoikeuslaissa (404/1961) tarkoitettua yksityistä käyttöä varten sekä opinnäytetyötä varten yksittäisiä karttoja. Käyttäjällä on oikeus sijoittaa omille verkkosivuilleen linkki Karttapaikan pää- tai alisivulle. Linkin yhteydessä pitää näkyä Karttapaikka-nimi. Linkin kautta Karttapaikan tulee aueta selaimen tyhjään ikkunaan ilman kehystä. Muunlainen linkittäminen on kielletty. (Maanmittauslaitos 2021.)

Opinnäytetyön raportti on tarkistettu Metropolian TurnItIn- alkuperän tarkistusohjelmalla, jolla saatiin tulokseksi 13 %. Yhteneväisyydet tulevat teoreettisesta tietopohjasta sekä lähdeluettelosta.

9.3 Luotettavuus

Perehdytysoppaan sisältö on tehty moniammatillisena yhteistyönä opinnäytetyön ohjaajien ja NordLab Rovaniemen aluelaboratorioiden työntekijöiden kanssa. Lapin alueen laboratorioiden henkilökunta on itse tarkistanut asiasisältöjen paikkansapitävyyden. Opinnäytetyön lähteinä on käytetty laadukkaita lähteitä, NordLab omia lähteitä sekä Työ- ja hyvinvoinnin laitosta. Vaikka työssä ei ole käytetty arkaluontoista tietoa potilaista tai yrityksestä, tuotetta ei anneta kolmannen osapuolen luettavaksi.

Perehdytysoppaassa olevat kuvat eivät loukkaa tekijänoikeuksia, koska kuvat ovat sekä opinnäytetyön tekijän kuvaamia perehdytyskäynneillä että henkilöstön ottamia valokuvia, joiden käyttöön on saatu lupa kirjallisesti. Kirjallisuuteen on viitattu asianmukaisella tavalla Metropolia Ammattikorkeakoulun kirjallisen työn ohjeistuksen mukaan sekä oppaassa että opinnäytetyön loppuraportissa.

Strukturoidut teemahaastattelut on tehty Teams-viestintä ja yhteistyöohjelman avulla. Haastateltavia on tiedotettu sähköpostikutsussa ja haastattelun alussa siitä, että haastattelu tullaan nauhoittamaan vain opinnäytetyöntekijän käyttöön. Haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista ja haastateltavilla oli oikeus kieltäytyä osallistumasta. Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä NordLab Rovaniemen kanssa, työnantaja antoi laboratorion henkilökunnalle luvan osallistua haastatteluun työaikana. Haastattelut tehtiin haastateltavien ehdoilla ja heille sopivalla aikataululla. Haastateltavat olivat pääsääntöisesti vakituista henkilökuntaa. Toimipisteestä riippuen haastateltavana oli yksi tai maksimissaan kaksi yhtä aikaa.

Perehdytyskäynneillä havaitsemani lisäykset perehdytysoppaaseen tulivat pääasiassa yöpyminen ja muut osioon. Työskentely varsinaisessa sijaistamistilanteessa tulee paljastamaan lisää lisättävää tietoa, sillä perehdyttämiskäynneillä oli kaikki työntekijät paikalla, joten jotain jäi huomaamatta.

Opinnäytetyössä ei käytetä kenenkään haastateltavan henkilötietoja, vaan heihin on viitattu työntekijä tai laboratoriohoitaja nimikkeillä. Haastateltavia on myös tiedotettu haastattelun aikana siitä, että haastattelunauhoitteet tullaan tuhoamaan, kun opas on valmis ja hyväksytty kaikkien tahojen puolesta. Valmis perehdytysopas kävi kahteen kertaan sisällöntarkastuksella alueen henkilökunnalla. Ensimmäisellä kierroksella henkilökunta tulosti oman toimipisteensä kuvauksen ja kirjoitti siihen korjaukset käsin. Korjatut toimipisteiden kuvaukset lähetettiin minulle sisäisessä postissa oppaan jatkokehitystä varten. Oppaan sisältöä korjattiin tehtyjen sisällöntarkistuskiertojen perusteella. Korjattu opas lähetettiin sähköpostitse henkilöstölle etukäteen ennen osastokokousta.

9.4 Tuotoksen hyödyntäminen

Opas tulee NordLabin sisäiselle intranetsivuille kaikkien työntekijöiden tarkasteltavaksi ja ladattavaksi. Perehdytysopasta voi hyödyntää kaikki NordLabin työntekijät, jotka liikkuvat työnsä puolesta Lapin läänin NordLabin toimipisteissä. Kartat ja pohjapiirrokset helpottavat liikkumista paikkakunnalla ja terveyskeskusten sisällä. Oppaan voi tulostaa joko kokonaisuutena tai siitä voi tulostaa vain jonkin yksittäisen osan. Opasta voi myös hyödyntää verkkoversiossa koska kartat, yöpaikat ja ruokapaikat on linkitetty suoraan paikkojen kotisivuille. Oppaaseen voi myös selaimella kirjoittaa omat muistiinpanot.

9.5 Oppaan jatkokehittäminen

Perehdytysopasta voi kehittää lisäämällä siihen paikkakuntaakohtaiset työpistekuvaukset, jolloin se toimisi kokonaisvaltaisesti myös laboratoriotyöskentelyn oppaana. Opasta tullaan jatkokehittämään sitä mukaa mitä enemmän kiertävä sijainen kiertää Lapin alueen laboratorioissa. Joillakin laboratorioilla on muutosaika menossa ja uusia laboratorioita liittyy NordLabin piiriin, joten päivitystyö ja jatkokehitys tapahtuu kiertävän hoitajan toimesta.

Jatkokehitystä voisi vielä laajentaa myös vieritestianalytiikan osalta. Jokaisessa terveyskeskuslaboratoriossa Lapin alueella vieritestianalytiikka on suuressa osassa. Potilasnäytteiden analysointi vierilaitteilla on jokapäiväistä toimintaa, niin laboratoriossa kuin terveyskeskuksen muun henkilökunnan toimesta. Vieritestauksessa oikea näytteenotto-tekniikka on kaiken a ja o. Jatkokehitystä ajatellen olisi hyvä, jos oppaaseen saisi sisällytettyä vierilaitteiden perehdytysohjelman, jotta näytteenottoa voisi kouluttaa ja ohjeistaa tekemään oikein. Tarvetta vieritestien perehdytysohjelmalle on, sillä vieritestaus on tulevaisuutta. Tulevaisuudessa halutaan saada tuloksia nopeammin heti potilaan läsnä ollessa, toivottavaa on myös se, että tulokset ovat luotettavia.

9.6 Ammatillinen kasvu

Perehdytysoppaan tekeminen opettaa lähdekriittisyyttä ja tekemisen suunnitelmallisuutta. Työn tekeminen itsenäisesti on koko koulun ajan ollut ajankohtainen, mutta opinnäytetyöprosessin aikana tämä on vielä korostunut. Olen opinnäytetyöprosessin aikana oppinut suunnittelemaan ja jaksottamaan työn tekemisen, olen joutunut katsomaan ja ottamaan asioita enemmän ennalta huomioon. Aiemmin olen töissäni tehnyt ohjeistuksia toisille, mutta prosessin aikana, olen oppinut sen, että laadukas, lyhyt ja ytimekäs ohjeistus on parempi kuin pitkä ja rönsyilevä.

Opinnäytetyön tekeminen prosessina oli suuri ponnistus, jonka aikana olen kehittänyt tietoteknistä osaamista huomasti niin olemassa olevien, kun uusien ohjelmien parissa. Laboratoriotyöskentelyn automatisoituessa ja tietotekniikan käytön yleistyessä sekä tiedostojen ja ohjekirjojen digitalisoituessa, tietoteknisiä taitoja tarvitaan työssämme koko ajan enemmän ja enemmän.

Tietokoneet kuuluvat oleellisesti laboratoriotyöskentelyyn. Microsoft Word ja Excel-taulukointia käytetään todella paljon työelämässä, joten ohjelman käyttämisen hallitseminen on iso ja tärkeä osa arkea.

Olen saanut haastetta teemahaastattelun suunnittelussa, sillä henkilökunnassa on eri ikäisiä ja erilaisia tietoteknisiä taitoja omaavia henkilöitä. Olen saanut perehtyä Microsoft Teams-sovelluksen saloihin ja olen saanut perehdyttää myös muita sen käyttöön.

Lähteet

Ammattikorkeakoulujen eettiset suositukset 2019. Arene. Verkkodokumentti. <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%20C3%84YTET%20C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382> Luettu 28.9.2020

Bioanalyttikkojen perehdytysopas 2019. NordLab. Verkkodokumentti. Päivitetty 27.3.2019. <https://www.NordLab.fi/sites/default/files/2019_paivitetty_perehdytysopas_NordLab_rovaniemi.pdf> Luettu 29.9.2020

Flinkman, Mervi 2017. Näytteenotto, työ- ja potilasturvallisuus kliinisessä laboratoriossa. Tehyn julkaisusarja B:1/17. Grano Oy. Verkkodokumentti <https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/julkaisu/2017/2017_b1_naytteenotto_työ-ja_potilasturvallisuus_kliinisissa_laboratorioissa_id_8458.pdf>. Luettu 25.9.2020

Hirsijärvi, Sirkka – Hurme, Helena 2000. Tutkimushaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2005. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Juholin, Elisa 2008. Viestinnän vallankumous. Juva: WSOY.

Kankaanpää, Salli – Piehl, Aino 2011. Tekstintekijän käsikirja -Opas työssä kirjoittaville. Helsinki: Suomen Yrityskirjat OY.

Maanmittauslaitos 2021. Immateriaalioikeudet. Verkkodokumentti. <<https://www.maanmittauslaitos.fi/asioi-verkossa/karttapaikka#kayttoehdot>> luettu 1.2.2021

Martikainen, Heidi 2020. Miten kirjoittaa käyttäjäystävällinen käyttöohje? Atostek. Verkkodokumentti. <<https://www.atostek.com/miten-kirjoittaa-kayttajaystavallinen-kayttoohje/>> luettu 8.3.2021

NordLab 2020. NordLab. Verkkodokumentti. <<https://www.nordlab.fi/fi/nordlab>> Luettu 5.10.2020

Opinnäytetyöohjeet. 2020. NordLab. Verkkodokumentti. Päivitetty 11.2.2020. <https://www.NordLab.fi/sites/default/files/pdf_uploads/opinnaytetyoohjeet.pdf> Luettu 28.9.2020

Perehdyttäminen ja työnopastus – Ennakoivaa työsuojelua 2013. Työturvallisuuskeskus. Verkkodokumentti. <https://ttk.fi/oppaat_ja_ohjeet/digijulkaisut/perehdyttaminen_ja_tyonopastus_-_ennakoivaa_tyosuojelua> luettu 25.11.2020

Perehdytysopas 2020. Vuolearning. Verkkodokumentti. <<https://www.perehdytysopas.fi/>> Luettu 30.10.2020

Somnes, Cigdem – Yildiz, Ummugulsum – Akkaya, Nedim – Taneli, Fatma 2020. Pre-analytical Phase Errors: Experience of a Central Laboratory. Cureus 12(3). Verkkodokumentti. <<https://search-proquest-com.ezproxy.metropolia.fi/docview/2396569506/fulltextPDF/AE683ADE6CCE47E5PQ/1?accountid=11363>> Luettu 3.10.2020

Strauss, Ester – Ovnat, Chaya – Gonen, Ayala – Lev-Ari, Lilac – Mizrahi, Ayala 2015. Do orientation programs help new graduates? Nurse Education Today vol 36 (2016) 422-426. Verkkodokumentti. <<https://www.sciencedirect-com.ezproxy.metropolia.fi/science/article/pii/S0260691715003652>> luettu 10.3.2021

Suomen Standardisoimisliitto SFS. 2012. SFS-EN ISO 15189. Lääketieteelliset laboratoriot. Laatu ja pätevyyttä koskevat vaatimukset. 3. painos

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2020. Hyvä tieteellinen käytäntö. Verkkodokumentti. < <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>> Luettu 8.10.2020

Työhön perehdytys 2021. Verkkodokumentti. < <http://www.tyohonperehdytys.fi/>> luettu 15.1.2021

Työturvallisuuslaki 2002/738. Asetettu Helsingissä 23.8.2002

Vartiainen-Ora, Päivi 2007. Erilaisuus sallittu– Käsikirja työhön perehdyttäjälle ja työyhteisölle. SAK. Verkkodokumentti. < https://www.tyoelamanverkko-opisto.fi/materials/petmo/erilaisuus_sallittu.pdf > luettu 8.3.2021

Saatekirje

Hei

Saitte asiasta jo hieman tietoa osastopalaverissa, mutta kertaus on opintojen äiti 😊

Teen opinnäytetyönä NordLab Rovaniemen kiertävän hoitajan perehdytysopasta. Jotta oppaasta tulisi mahdollisimman informatiivinen, tarvitsen siinä sinun apuasi.

Opiskelen Metropolia Ammattikorkeakoulussa Bioanalytiikan linjalla. Työskentelen Sodankylän laboratoriossa silloin kun en ole koulussa, ja useimmiten olen sekä koulussa että töissä. Tuttu töistä siis 😊.

Tarkoituksena on kerätä tietoa perehdytysopasta varten. Tavoitteena on saada toimiva kokonaisuus, jonka avulla kiertävän hoitajan on helppo tulla uuteen paikkaan. Teillä on opinnäytetyöhön tarvittavaa arvokasta tietoa, jota voin käyttää opasta laatiessani. Tutkimusluvan olen saanut NordLabin johtavalta lääkäriltä.

Toivottavasti teillä on mahdollisuus osallistua haastatteluun. Haastattelu kestää maks. 45 min. Haastattelu nauhoitetaan ja nauhoitteet tulevat vain allekirjoittaneen käyttöön. Kun opas on valmis, nauhoitteet tuhoetaan asianmukaisesti. Haastattelu tehdään internetin välityksellä Microsoft Teams -sovelluksen avulla.

Valmis opas tulee olemaan näkyvillä NordLabin intrassa. Perehdytysoppaan päivitys tapahtuu sähköisesti aina tarpeen mukaan.

Hyväksymällä Teams-kokouskutsun, annat haastatteluluvan. Haastattelu tullaan tekemään työpäivän aikana, etukäteen sovittavana ajankohtana. Haastattelu suoritetaan paikkakunnittain, siihen voi osallistua yksi tai useampi työntekijä.

Sinulla on oikeus keskeyttää haastattelu tai kieltäytyä siitä kokonaan. Haastattelun tuloksia käsitellään anonyymisti kaikissa oppaan kirjoitusvaiheissa.

Kysymykset ovat hyvin käytännönläheisiä. Haastatteluun voit etukäteen valmistautua miettimällä seuraavia teemoja.

Saapuminen ja tilat (pukuhuone, taukotila, asiakas wc)

Aikataulu ja talon käytännöt

Yhteystiedot

Yöpyminen ja muut asiat

Vastaa minulle tähän sähköpostiin, niin voidaan sopia yhteinen haastattelu-aika.

Kiitos jo etukäteen.

Kysymykset teemoittain

Kysymykset ovat hyvin käytännön läheisiä. Haastatteluun voit etukäteen valmistautua miettimällä seuraavia teemoja.

Saapuminen ja tilat (pukuhuone, taukotila, asiakas wc)

Minne auton voi jättää? onko sähkötolppa käytössä

Mistä sisään?

Missä voi vaihtaa vaatteet? Omat vaatteet mukaan, likaiset vaatteet voi laittaa vaikka Muonion pyykkisäkkiin.

Missä taukotila?

Varaston sijainti? Säilytetäänkö näytteenottovälineitä jossain muualla?

Aikataulu ja talon käytännöt

Mihin aikaan alkaa näytteenotto?

Aamukierto? monelta? onko sitä joka aamu?

Päivän kulku suurin piirtein?

Voiko tilata lounaan talolta?

Miten sen laskutus/maksu?

Kuuluuko työnkuvaan muu kuin näytteenotto ja näytteiden lähetys? Onko analyysilaitteita?

Yhteystiedot

Tärkeimmät yhteystiedot? esim. kenelle soittaa, jos ei pääse aamulla sisälle?

talonmies

poli ja osasto

neuvola

mistä hakea avaimet, kun tulee ensimmäisenä aamuna? Kenelle voi soittaa

Onko yhteiskäyttötunnukset? keneltä ne saa? Voiko sopia yhteisen paikan mistä ne löytyvät?

Ovikoodit jos ovet toimivat koodeilla tai on käytössä avainlokerot? Jos ei voiko sopia yhteisen paikan mistä ne saa. Täytyykö osastolle mennä koodilla?

Yöpyminen ja muut asiat

Mitä yöpaikkaa suosittelet?

Mitä ruokapaikkaa suosittelet?

Kuvaile työpaikkaasi vapaasti?

Mitä haluat vielä lisätä oppaaseen?